

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 16, 110 00 Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 5. 2012, č. j. 1312/12, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2013, č. j. 6 A 9/2013 – 33, ve znění usnesení ze dne 15. 10. 2013, č. j. 6 A 9/2013 – 42,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 14. 5. 2012, č. j. 1312/12, jímž byl žalobci určen advokát Mgr. Luboš Komůrka podle § 18 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii. Usnesením ze dne 17. 1. 2013, č. j. 6 A 9/2013 – 17, městský soud vyzval žalobce k úhradě soudního poplatku za podanou žalobu. Žalobce podáním ze dne 28. 11. 2013 požádal o osvobození od soudních poplatků. Tvrzený nedostatek prostředků a sociální poměry doložil čestným prohlášením, jehož obsahem jsou, kromě základních osobních údajů, též skutečnosti o způsobu bydlení („nenájemní nevlastnické, samostatná domácnost“), o nulové výši zdanitelných příjmů, o výši nezdanitelných příjmů, které činí přes tři tisíce korun měsíčně, dále údaj o plné invaliditě, výši peněžních závazků, které činí dle žalobce tisíce, o nenarušené způsobilosti zcizovat, o úvěrové bonitě -2, dále o skutečnosti, že je příjemcem příspěvku na živobytí, jeho majetkem je elektronický psací stroj, digitální televizor a paměťový záznamník, ke svým výdajům uvedl stravu, tisk, jízdné, papír a DPH.

[2] Městský soud usnesením ze dne 30. 9. 2013, č. j. 6 A 9/2013 – 33, žalobci osvobození od soudních poplatků nepřiznal. V odůvodnění odkázal na § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), který upravuje podmínky osvobození od soudních poplatků. Ačkoliv majetkové poměry žalobce odůvodňují dle městského soudu osvobození od soudních poplatků, nelze mu toto osvobození přiznat, jelikož podanou žalobu je třeba považovat za zjevně neúspěšný návrh. Žalobce totiž polemizuje pouze s podmínkami, které pro určení advokáta plynou přímo ze zákona, a jimiž by proto musela být vedena a omezena činnost jakéhokoliv advokáta, jenž by byl žalobci určen.

II. Kasační stížnost a vyjádření k ní

[3] Žalobce napadl v záhlaví označené usnesení krajského soudu včasnou kasační stížností. Namítal, že odůvodnění soudních rozhodnutí není závazné a nelze odkazovat na judikáty, které se netýkají věci samé. Soud mylně uvádí, že žalovaná žalobci plně vyhověla – výrok rozhodnutí je neurčitý (není uvedeno evidenční číslo advokáta), byl určen advokát se vzdáleným sídlem, vymezení služeb bylo vadné. Dále závěr soudu, že advokát může po žalobci žádat náhradu hotových výdajů, protože dle zákona je osvobozen pouze od úhrady odměny, vytváří v případě povinnosti hradit cestovné advokátu ze vzdáleného sídla překážku právní pomoci. Výrok nemá oporu v podkladech, neboť žalobce nežádal osvobození od všech soudních poplatků, nýbrž pouze od jednoho. Městský soud rovněž žalobce nesprávně poučil, neboť kasační stížnost proti dočasnému rozhodnutí není přípustná (k tomu odkázal na věc předloženou rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 3 As 125/2012). Závěrem žalobce namítl podjatost všech soudců druhého senátu Nejvyššího správního soudu, neboť projednávaná věc se týká přezkumu věci pod sp. zn. 2 As 56/2012. Žalobce navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení městského soudu zrušil.

[4] Žalovaný se v poskytnuté lhůtě ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a není důvodné kasační stížnost odmítnout pro nepřipustnost. Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Nejvyšší správní soud na úvod poznamenává, že netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení žalobce advokátem v řízení o kasační stížnosti, protože předmětem posouzení je rozhodnutí o nepřiznání osvobození od soudních poplatků. Požadavek, aby žalobce dostal těmito povinnostem, by vedl k řetězení téhož problému, což by popíralo smysl samotného řízení o této kasační stížnosti a nesvědčilo by ani zásadě hospodárnosti a rychlosti řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2012, č. j. 4 Ads 66/2012 – 22; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná na www.nssoud.cz).

pokračování

[8] Individuální osvobození od soudních poplatků je procesní institut, jehož účelem je zejména ochrana účastníka, který se nachází v tíživé finanční situaci, před nepřiměřeně tvrdým dopadem zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Tento druh osvobození od soudních poplatků je zařazen v § 36 odst. 3 s. ř. s. Z dikce § 36 odst. 3 s. ř. s. především vyplývá, že účastník může být osvobozen od soudních poplatků při současném splnění těchto tří předpokladů: 1) podá žádost o osvobození od soudních poplatků, 2) podaný návrh (na zahájení řízení) není zjevně neúspěšný, 3) doloží nedostatek prostředků. V daném případě stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků, tím je splněn první předpoklad. Z napadeného rozhodnutí městského soudu vyplývá, že městský soud dospěl k závěru, že i třetí předpoklad, tedy doložení nedostatku prostředků, byl v případě žalobce naplněn. Městský soud však dospěl k závěru, že v posuzovaném případě nebyla naplněna zákonná podmínka osvobození od soudních poplatků spočívající v tom, že podaný návrh na zahájení řízení není zjevně neúspěšný.

[9] Ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. stanovuje, že „dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost odmítne“. Soud takto postupuje v situaci, kdy již ze samotných skutkových tvrzení a argumentů žadatele obsažených v návrhu je zcela zřejmé, že mu ve věci nemůže být vyhověno. Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že odmítnutím návrhu na osvobození od soudního poplatku může dojít k vážnému omezení práva účastníka na soudní ochranu, avšak na druhou stranu výhoda spočívající v osvobození od soudních poplatků může být účastníku poskytnuta pouze při současném naplnění zákonem stanovených podmínek. V posuzovaném případě žalobce svou žalobou vůbec nebrojí proti výrokům napadených rozhodnutí, kterými bylo žalobci v plném rozsahu vyhověno, neboť mu byl ustanoven k bezplatnému právnímu zastoupení jím požadovaný advokát. Žalobce se brání pouze proti upřesňujícímu vysvětlení a zákonným citacím o jednotlivých aspektech zastupování ustanoveným advokátem. Nejvyšší správní soud se tedy ztotožňuje se závěrem městského soudu, že podaná žaloba zjevně nemůže být úspěšná, neboť napadá rozhodnutí, jímž bylo věcně žalobci v plném rozsahu vyhověno. Dále je žaloba zjevně nedůvodná, neboť nenapadá konkrétní zásah do svého práva, avšak pouze text upozornění na zákonnou úpravu v oblasti poskytování advokátních služeb.

[10] Důvodné nejsou ani další kasační námitky žalobce. Osvobodit lze podle zákonné úpravy pouze od všech soudních poplatků (viz § 36 odst. 3 s. ř. s.) nikoliv jen od jednoho, jak se zcela mylně domnívá žalobce. K pochybení nedošlo ani v rámci poučení: podle dosavadní judikatury Nejvyššího správního soudu je proti usnesení o neosvobození od soudních poplatků přípustná kasační stížnost; nejedná se tedy o rozhodnutí dočasné, jak tvrdí žalobce. Na tom nic nemění skutečnost, že rozšířenému senátu zdejšího soudu byla k řešení předložena otázka zpochybňující přípustnost kasační stížnosti proti takovému usnesení. Teprve rozhodnutí rozšířeného senátu může dosavadní judikaturu změnit; do té doby ovšem přípustnost kasační stížnosti nemůže být vůbec předmětem diskuse. Námitkou podjatosti soudců druhého senátu se soud nezabýval – žádný ze soudců druhého senátu se na projednání a rozhodování této věci nepodílel. V souladu s judikaturou zdejšího soudu přitom nemá význam rozhodovat o námitce podjatosti směřující proti soudcům, kteří se nemají účastnit rozhodování ve věci (k tomu srov. např. usnesení zdejšího soudu ze dne 14. 6. 2012, č. j. Nao 44/2012 – 19).

[11] Zbývající žalobcovy stručné a zcela obecné námitky, například tvrzení, že odůvodnění soudních rozhodnutí není závazné a že nelze odkazovat na judikáty, které se netýkají věci samé apod., nejsou vůbec způsobilé k tomu, aby byly jakkoliv samostatně posouzeny, či aby přispěly k posouzení důvodnosti námitek jiných. Nejvyšší správní soud se jimi proto nezabýval.

IV. Závěr a náklady řízení

[12] Žalobce tedy se svými námitkami neuspěl; jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného usnesení z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[13] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o kasační stížnosti žádné účelně vynaložené náklady nad rámec běžné činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. prosince 2013

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu